

KI-notat nr.: 41/2011 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	NTE Energi AS/Nyvikelva kraftverk		Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Nord-Trøndelag/Røyrvik		Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign:	Telefon: 22 95 95 95 Telefaks: 22 95 90 00
Saksbehandler:	Vegard Hotvedt Strømsvåg	Sign.:	E-post: nve@nve.no Internett: www.nve.no
Dato:	04 JUL 2011		Org. nr.: NO 970 205 039 MVA
Vår ref.:	NVE 200802261-19		Bankkonto: 0827 10 14156
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Søknad om tillatelse til Nyvikelva kraftverk i Røyrvik kommune, Nord-Trøndelag fylke

Innhold

Sammendrag	1
NVEs konklusjon.....	2
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene.....	11
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse.....	16
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	17
NVEs vurdering	21
NVEs konklusjon.....	28

Sammendrag

NTE Energi AS søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Nyvikelva kraftverk i Røyrvik kommune i Nord-Trøndelag fylke. Det søkes også om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 40,4 km². Middelvannføringen er beregnet til 1,79 m³/s, og omsøkt maksimal slukeevne er 2,7 m³/s, som tilsvarer 151 % av middelvannføringen. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,1 m³/s. 5-persentiler for sommer- og vintervannføring er estimert til henholdsvis 0,346 m³/s og 0,178 m³/s. Det søkes om slipp av minstevannføring hele året på 0,1 m³/s. Planlagt installert effekt er på 1,8 MW. Søknaden har to utbyggingsalternativer. Kraftverket vil etter hovedalternativet (nordre alternativ) utnytte et fall på 83 m, mellom inntak på kote 536,5 og avløp på kote 453,5, og vil gi en midlere årlig produksjon på ca. 5,1 GWh. Ved en utbygging etter sekundæralternativet (søndre alternativ) vil kraftverket utnytte et fall på 77,5 m, mellom inntak på kote 531 og avløp på kote 453,5, og vil gi en midlere årlig produksjon på ca. 4,8 GWh.

Røyrvik kommune er positiv til en utbygging. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag mener at det kan gis konsesjon under visse forutsetninger.

FNF-Nordland m.fl. mener at det ikke bør gis konsesjon. Argumentene mot en utbygging er hovedsakelig knyttet til negative konsekvenser for biologisk mangfold, landskap og reindrift.

Utbyggingsalternativene skiller seg lite, men søknadens hovedalternativ kan gi noe større negative konsekvenser for biologisk mangfold, spesielt i forhold til fisk. Samtidig vil sekundæralternativet medføre lavere produksjon av fornybar energi, noen ulemper for jordbruk og rørtaseen vil gi større landskapsinngrep.

NVE legger vekt på at tiltaket vil gi noe økt produksjon av fornybar energi og bidra til lokal næringsutvikling og verdiskaping. Utbyggingen vil gi inntekter til selskapet, grunneierne og kommunen, samt oppdrag til lokale bedrifter. NVE vurderer samlet sett at en utbygging av Nyvikelva kraftverk med nærmere fastsatte avbøtende tiltak, herunder slipp av minstevannføring, vil ha begrenset virkning for biologisk mangfold, landskap, reindrift og øvrige allmenne interesser.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir NTE Energi AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Nyvikelva kraftverk etter hovedalternativet med inntak på kote 536,5. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Energi AS (NTE), datert 29.6.2010:

” ...

NTE Energi AS ønsker å utnytte fallet i Nyvikelva i Røyrvik kommune i Nord-Trøndelag til kraftproduksjon og søker herved om tillatelse til følgende utbygging:

- 1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til å bygge Nyvikelva kraftverk.*
- 2. Etter energiloven om tillatelse til bygging og drift av Nyvikelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

Nødvendige opplysninger om tiltaket framgår av vedlagte oppdaterte søknad m/vedlegg. Komplette søknad blir også oversendt digitalt.

Det opplyses at NTE har inngått avtale med grunneier vedrørende leie av fallrettighet og øvrige rettigheter til å gjennomføre prosjektet.”

Hoveddataene for det planlagte kraftverket er som følger:

” ...

Nyvikelva kraftverk, hoveddata			
TILSIG		Hovedalternativ	Ev. alternativ 2
<i>Nedbørfelt</i>	<i>km²</i>	<i>40,4</i>	<i>40,4</i>
<i>Årlig tilsig til inntaket</i>	<i>mill. m³</i>	<i>56,4</i>	<i>56,4</i>
<i>Spesifikk avrenning</i>	<i>l/s/km²</i>	<i>44,3</i>	<i>44,3</i>
<i>Middelvannføring</i>	<i>m³/s</i>	<i>1,79</i>	<i>1,79</i>
<i>Alminnelig lavvannføring</i>	<i>m³/s</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>

5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,346	0,346
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,178	0,178

KRAFTVERK

Inntak	moh.	536,5	531
Avløp	moh.	453,5	453,5
Lengde på berørt elvestrekning	m	1440	870
Brutto fallhøyde	m	83	77,5
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,09	0,09
Slukeevne, maks	m ³ /s	2,7	2,7
Slukeevne, min	m ³ /s	0,8	0,8
Tilløpsrør, diameter	mm	1200	1200
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	810	820
Installert effekt, maks	MW	1,8	1,8
Brukstid	timer	2800	2800

MAGASIN

Magasinvolument	mill. m ³	-	
HRV	moh.	536,5	531
LRV	moh.	536,5	531

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,8	1,7
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	3,3	3,1
Produksjon, årlig middel	GWh	5,1	4,8

ØKONOMI

Utbyggingskostnad pr. 1.1.2010	mill.kr	22,4	21,8
Utbyggingspris	kr/kWh	4,39	4,54

Nyvikelva kraftverk, Elektriske anlegg
GENERATOR

Ytelse	MVA	2,0
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	2,0
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	690/433
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		Jordkabel

”

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Røyrvik kommune har i kommunestyremøte den 16.9.2010 vedtatt følgende:

” ...

- *I saken NTE Energi AS – Søknad om tillatelse til bygging av Nyvikelva kraftverk i Røyrvik kommune, Nord-Trøndelag – Høring, 7.7.2010. Nyvikelva kraftverk (vassdragsnr. 307.6B5Z), Røyrvik kommune, Nord-Trøndelag. Søknad om tillatelse til bygging og drift, Steinkjer, juni 2010, NTE Energi AS går Røyrvik kommune inn for hovedalternativet (nordre trasé).*
- *Kommunen foretrekker, men krever ikke, at kraftoverføringen fra kraftstasjonen til eksisterende 22 kV linje etableres med jordkabel langs adkomstveien til kraftstasjonen.*
- *Søndre trasé vil påvirke dyrka og dyrkbar jord, dette er ikke redegjort i konsekvensutredningen. Røyrvik kommunestyre anbefaler derfor nordre alternativ, ut fra driftsmessige ulemper i jordbruket og forbudet mot omdisponering av dyrka og dyrkbar jord (Jordloven § 9).*
- *Uttalelsen sendes via www.nve.konsesjonssaker.*

Begrunnelse

- *Utbygginga bør foretas etter hovedalternativet (nordre trasé).*
 - *Begrunnet med noe større effektuttak.*
 - *Ingen større virkninger enn alternativ 2 (søndre trasé). ”*

Vi referer videre fra saksutredningen:

” ...

Allmenne interesser, kommunen er ikke kjent med at (landskap, friluftsliv, fisk og vilt) ut over det som er nevnt i høringsnotat vil bli berørt.

Kommunen vil foretrekke, men ikke stille krav om, at kraftoverføringen fra kraftstasjonen til eksisterende 22 kV linje etableres med jordkabel langs adkomstveien til kraftstasjonen. Dette er å foretrekke av estetiske grunner, det blir mindre kollisjonsfare for fugl og ikke noe arealbeslag.

Biologisk mangfold, små negative konsekvenser.

Rødlistearter, ingen er kjent å ha fast forekomst i tiltaksområdet.

Jordbruk.

- *Tiltaksområdet brukes ikke til beite.*
- *Samlet vurderes virkningsomfanget for jordbruk å være lite negativt.*

Skogbruk.

- *Utbyggingsområdet er preget av barskogdominerte arealer med innslag av bjørkeskog og myr. Skogen overveiende i hogstklasse IV og V (hogstmoden).*
- *De berørte eiendommene har utarbeidet hogstplaner.*
- *Det er ikke utført hogst de siste tiårene.*

- *Samlet vurderes virkningsomfanget for skogbruk å være lite negativt.*

Reindrift.

- *Tiltaksområdet brukes lite intensivt av reindriften.*
 - *Forutsatt at anleggsperioden ikke strekkes til høsten.*

Forhold til kommunens arealplan.

- *LNF-sone 3, spredt ervervsbebyggelse kan tillates.*
 - *Samlet arealbruk 27 daa.*
 - *Produktiv skog 11 daa.*
- *NTE har inngått avtale med fallrettighetshavere og grunneiere.*
 - *GBNR 72/2 Hans Oskar Devik.*
 - *GBNR 72/12 og 22 Dag Ketil Nyvik.*
- *Fallrettigheter for 40 år.*
- *Avståelse av nødvendig grunn for gjennomføring av tiltaket.*
- *Tiltaket har ikke virkningsomfang og konsekvenser for inngrepsfrie områder (INON).*

Friluftsliv.

- *Tiltaksområdet brukes i liten grad til friluftsliv.*
 - *Brukere grunneiere og andre med lokal tilknytning.*
- *Det er noen få hytter ved Gåsvatnet med adkomst via skogsvei sør for Nyvikelva.*

Risiko og sårbarhet.

- *Konsekvenser ved brudd på dam og trykkrør er vurdert til å være små.*
 - *Dam i klasse 0.*
 - *Gjennomsnittlig høyde 1 m.*
 - *Oppdemmet volum 1000 m³.*
 - *Bruddvannføring beregnet til 25 m³/s.*
 - *Tilsvarende største beregnede flom siden 1961, i mai 1984.*
 - *Brudd på trykkrøret vil medføre lokal utvasking av løsmasse i grøftetraseen og ned mot elva. Det er ikke andre anlegg eller bebyggelse nedstrøms dam eller trykkrør enn selve kraftstasjonen.*
- *Grunnvann, flom og erosjon.*
 - *Ingen grunnvannsbrønner ned mot den aktuelle delen av Nyvikelva.*
 - *Noen få hytter oppstrøms ved Gåsvatnet med vannforsyning fra nærområdet.*
 - *Boligene Haugen, Søre Nyvika og Skogli har ingen vannkilder fra Nyvikelva.*
 - *Ingen spesielle flom eller erosjonsproblemer.*
 - *Utbyggingen vil redusere flomtøppene.*

Vurdering:

- *Høringsnotatet gir et godt grunnlag for beslutning om utbygging av Nyvikelva kraftverk.*
- *Utbyggingen bør foretas etter hovedalternativet (nordre trasé).*
 - *Begrunnet med noe større effektuttak.*
 - *Ingen større virkninger enn alternativ 2 (søndre trasé).*
- *Kommunen foretrekker, men krever ikke, at kraftoverføringen fra kraftstasjonen til eksisterende 22 kV linje etableres med jordkabel langs adkomstveien til kraftstasjonen.*
- *Søndre trasé vil påvirke dyrka og dyrkbar jord, dette er ikke redegjort i konsekvensutredningen. Landbruksleder anbefaler derfor nordre alternativ, ut fra driftsmessige ulemper i jordbruket og forbudet mot omdisponering av dyrka og dyrkbar jord (Jordloven § 9).*
- *Utbyggingen vil ikke ha konsekvenser for kartlagte naturtyper eller INON-områder.*
- *Det står i konsekvensutredningen at det vil være behov for nærmere undersøkelser i forbindelse med kartlegging av kulturminner i området. Tiltakshaver har plikt til å melde inn kulturminner til Fylkeskommunen eller Sametinget etter Kulturminneloven § 8.*
- *Når det gjelder reindrift vises det til uttalelser fra Østre Namdal Reinbeitedistrikt og Reindrifftsforvaltningen i Nord-Trøndelag.*
- *Utbyggingen vil ha betydning for det biologiske mangfoldet lokalt, spesielt fugle- og dyreliv. Det er ikke mange rødlistearter som blir berørt av utbyggingen ettersom de ulike naturtypene som finnes er vanlige i Røyrvik.”*

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag uttaler i brev datert 25.11.2010:

” ...

Fylkesmannen vil innledningsvis vise til at ny Lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven) av 01.07.2009 er et sentralt regelverk som setter klare føringer for forhold som berører miljøforhold og biologisk mangfold.

Fylkesmannen kan imidlertid ikke se at dette lovgrunnlaget er omhandlet i framlagte søknad. Dette kan skyldes at søknaden synes å være utarbeidet før Naturmangfoldloven ble vedtatt. Fylkesmannen forutsetter allikevel at Naturmangfoldloven legges til grunn ved endelig behandling av framlagte konsesjonssøknad.

Fylkesmannen vil i tilknytning til loven særlig peke på §§ 8-12 som uttrykker at

- *§ 8 ”Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet” (Kunnskapsgrunnlaget).*
- *§ 9 ”Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet” (Føre-var-prinsippet).*
- *§ 10 ”En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for” (Økosystemtilnærming og samlet belastning).*

- § 11 "Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter" (Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver).
- § 12 "For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater" (Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Konsesjonssøknaden er forelagt Fylkesmannens fagavdelinger som har følgende merknader:

Landbruksavdelingen

Det vises til de oversendte dokumenter i saken. Landbruksavdelingen har ingen vesentlige merknader til de planer som foreligger. Landbruksavdelingen vil allikevel legge til grunn at det legges vekt på å gjøre slike tilpasninger ved framføring av kraftlinje at en i størst mulig grad unngår for store driftsulemper for skogarealene som blir berørt.

Miljøvern avdelingen

Fylkesmannens miljøvern avdeling har et særlig ansvar for å ivareta miljøinteressene i utbyggingssaker. Vi mener det i denne sammenheng er grunn til å påpeke at små vassdrag for tiden er utsatt for et betydelig utbyggingspress over hele landet, slik også i Nord-Trøndelag.

Vi vil i denne sammenheng derfor tilrå at man også for små kraftverk bør vurdere å kun gi tidsavgrenset konsesjon. Dette vil sikre framtidig revisjonsmulighet av konsesjonsvilkår dersom aktuelle små kraftverk viser seg å ha uakseptable miljøkonsekvenser eller andre uforutsette virkninger.

Erfaring de senere år har vist at enkeltvis innebærer småkraftprosjekt sjelden miljøkonflikter som er så store at NVE avslår konsesjon. Dette kan i neste omgang medføre en "bit for bit utbygging" med betydelige og uoversiktlige negative miljøkonsekvenser både for rødlistearter og for biologisk mangfold for øvrig.

Vi vil i denne sammenheng vise til Naturmangfoldlovens § 10: "En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for".

Fra før har Indre Namdalen og Namsenvassdraget vært gjenstand for omfattende utbygginger med til sammen 8 store kraftverksutbygginger på 50- og 60-tallet, herunder reguleringer og overføringer av Store Namsvatn, Limingen, Tunnsjøen og Tunnsjøflyan. Disse store utbyggingene sammen med ny utbygging av små kraftverk både i Røyrvik kommune og nabokommunene langs Namsen, har samla medført en høy utbyggingsgrad og stor samla belastning for økosystemer og naturverdier knytta til Namsenvassdraget.

Miljøforhold og konsekvenser av omsøkte kraftutbygging

Til framlagte konsesjonssøknad er det vedlagt to fagrapporter med konsekvensvurderinger av omsøkte tiltak, utarbeidet av Ambio Miljørådgeving.

I framlagte miljørapport er ikke mulig forekomst av Elvemusling utredet. Utover dette mener imidlertid Fylkesmannens at framlagte rapport gir et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag for miljøinteressene og slutter seg i hovedsak til sammendraget der det konkluderes med at "en realisering av utbyggingsplanene samlet sett gir små negative virkninger for verdier og interesser knyttet til tiltaksområdet..."

Fylkesmannen har imidlertid merknader og kommentarer til flere av fagfeltene og problemstillingene som blir berørt av utbyggingsplanene.

Fauna

Fuglefauna

I miljørapporten uttales at "under feltarbeidet i juni 2006 ble det, med unntak av en kråke og strandsnipe, kun observert spurvefugler i tiltaksområdet..." I miljørapporten er det ikke er gitt noen beskrivelse av metode eller omfang av feltarbeidet.

Fylkesmannen finner grunn til stille spørsmål ved kvaliteten av "feltarbeidet" (fm's kursiv), siden Fylkesmannens representant under en kort to timers befarings i området 25.mai i 2007 ifm. meldingsfasen for planlagt kraftverk, registrerte 25 fuglearter langs Nyvikelva, derav 10 ulike arter vadefugl og ender.

Fossefall er registrert i elva og i rapporten uttales at det må antas at arten hekker i området. Av hensyn Nyvikelvas funksjon som hekke- og næringsområde for fossefall, mener fylkesmannen at det må settes krav om høy minstevassføring om sommeren ved en utbygging.

Fisk

Nyvikelva har fast bestand av ørret, mens røye forekommer som nedslippsfisk fra Gåsvatnet. De planlagt berørte strekninger av elva utmerker seg ikke med spesiell høy tetthet av fisk, men inngår likevel som faste gyte- og oppvekstområder for ørret. For å bevare en ca. 500 m elvestrekning som gyte- og oppvekstområder for ørret, og som område for fritidsfiske vil Fylkesmannen her tilrå en utbygging etter Søndre alternativ.

Elvemusling

Det er ikke gjennomført undersøkelser av mulige forekomster av Elvemusling (VU-sårbar) i tilknytting til framlagte søknad selv om arten er spesielt omtalt i NVE's veileder nr.3 2009. I rapporten er dette begrunnet med at det ikke finnes anadrom laksefisk (som vertsdyr for elvemusling, fm's merknad) i Nyvikelva. Til dette er å si at det er bestander av elvemusling som kan ha vanlig ørret som vertsdyr. Fylkesmannen ber derfor om tilleggsundersøkelser mht mulig forekomst av elvemusling før eventuell konsesjon kan ferdigbehandles.

Landskap

Nyvikelva representerer et fint landskapselement i området. Ved en eventuell utbygging vil Nyvikelva forsvinne i dagens form. Særlig bortfallet av flere fine fossefall etter hverandre nedstrøms planlagte inntaksdam for Søndre alternativ vil være negativt for landskapsbildet. En høy minstevassføring vil kunne ivareta noe av dette landskapselementet etter utbygging. Også elvestrekningen mellom de to alternative inntaksdammene har fine landskapskvaliteter. Denne strekningen på ca. 500 m har som nevnt ovenfor også betydning som gyte- og oppvekstområde for ørret. Fylkesmannen vil derfor tilrå en utbygging etter Søndre alternativ som vil bevare denne stilleflytende delen av Nyvikelva til et tap på bare 5,5 m fallhøyde (ca. 6,5 %) i forhold til Nordre alternativ.

Jakt, Fiske, Friluftsliv

I konsekvensrapporten uttales at aktuelle område inngår i et større elgvald og at det i tillegg foregår en viss jakt på skogsfugl/ryper i området. Fritidsfiske i elva foregår bare i begrenset grad og da med fylkesveien som et naturlig utgangspunkt. Området benyttes ellers i begrenset grad til friluftsliv og brukerne er stort sett grunneiere eller andre med lokal tilknytning. Ved Gåsvatnet ligger noen få hytter. Atkomst til disse går via en skogsvei sør for Nyvikelva. Denne

veien og andre skogbruksveier i området er også naturlige innfartsruter for turer inn i dette fjellområdet. Det nordlige utbyggingsalternativet vil ha størst negativ virkning da dette berører lengre fiskestrekninger og ligger nærmere hyttebebyggelsen ved Gåsvatnet.

Inngrepsfrie Naturområder INON-områder

Det går fra før to skogsbilveier fra fylkesveien og retning Gåsvatnet som avgrenser INON-arealene i området. Planlagte tiltak vil derfor ikke medføre reduksjoner av INON-arealer.

Avbøtende tiltak

Minstevassføring

Slipp av minstevassføring vil være det klart viktigste avbøtende tiltak ved en utbygging. Fylkesmannen vil ut fra landskapshensyn, hensyn til gyte- og oppvekstområder for ørret, og hensyn til Nyvikelva som leve- og næringsområde for fossefall, tilrå en minstevassføring på 300 l/s (ca. 15 % av middelvannføring) i sommerhalvåret.

Forbitappingsventil

Når kraftstasjonen startes og stoppes vil det oppstå en markert variasjon i det hydrologiske systemet når vannet flyttes mellom de to alternative vannveiene (elva og rørgata). Slike plutselige vannføringsendringer vil være uheldige for det økologiske systemet i elva. Fylkesmannen tilrå at det installeres en forbitappingsventil med gradvis struping slik at endringen i vannføring og vannstand kan styres, og slik dempe den negative effekten.

Anleggsarbeid uten veibygging

For å bevare områdets urørte karakter vil Fylkesmannen sterkt tilrå at en eventuell utbygging gjennomføres uten vegbygging. Aktuelle transportbehov bør kunne gjennomføres på snøføre/frossen mark eller bruk av helikopter.

Konklusjon

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag kan tilrå at det gis konsesjon for Søndre alternativ for utbygging av Nyvikelva kraftverk under forutsetning av at:

- det foretas tilleggsundersøkelser for å avklare eventuell forekomst av elvemusling
- det slippes minstevassføring på 300 l/s i sommerhalvåret for å sikre området som yngle- og leveområder for fossefall og ørret og Nyvikelva som landskapselement
- det slippes minstevassføring på 100 l/s i vinterhalvåret av hensyn til det vassøkologiske systemet
- det monteres forbitappingsventil for å dempe raske vannstandsendringer i Nyvikelva
- det ikke bygges vei opp til inntaksdam”

Statens vegvesen uttaler i brev datert 2.9.2010:

”...

Statens vegvesen har ingen innvendinger til slik utbygging.

Tillatelse til å legge avkjørsel fra fv. 346 kan påregnes gitt herfra så sant våre krav til geometrisk utforming og fri sikt kan tilfredsstilles.”

Sametinget uttaler i brev datert 27.9.2010:

”...

1. Innledning

Sametinget har mottatt konsekvensvurdering laget av Ambio miljørådgiving gjeldende utbygging av Nyvikelva i Raavhrvijkhe tjielte/Røyrvik kommune i Nord-Trøndelag. Konsekvensvurderingen beskriver to alternativer for utbygging, nordre og søndre alternativ. Sametinget vil i denne uttalelsen kommentere de vurderinger som er gjort i forhold til kulturminner og i forhold til reindrift.

2. Kommentar i forhold til samiske kulturminner

Vurderingen viser til e-post fra Sametinget i 2006 hvor det meldes at området er interessant for ytterligere undersøkelser i forhold til samiske kulturminner. Denne vurderingen gjelder fortsatt.

3. Kommentar i forhold til reindrift

Sametinget forstår det som at de ansvarlige for konsekvensvurderingen har vært i kontakt med lokalbefolkningen, kommunen og reindriftsforvaltningen for å vurdere konsekvensene for reindriften i området. At det ikke ser ut til at de ansvarlige for konsekvensvurderingen har vært i kontakt med reinbeitedistriktet ser vi som en svakhet i vurderingen. I forskrift om konsekvensvurderinger fra 2005 og 2009 er det uttrykt at ”Der hvor reindriftsinteresser blir berørt skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes”. Vi kan ikke se at det er foretatt slike vurderinger og vi ser også dette som en svakhet i konsekvensvurderingen.

4. Oppsummering

Området er fortsatt interessant i forhold til ytterligere befaringer fra det samiske kulturminnevernet. Vi ser noen svakheter i konsekvensvurderingens kapittel om reindrift. Det går på kontakt med det enkelte reinbeitedistriktet og at vurderingen ikke tar opp den samlede effekten av tiltak innenfor reinbeitedistriktet.”

Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag uttaler i brev datert 26.9.2010:

”...

Ved utbygging av Nyvikelva er det tatt høyde for minstevannføring på 100 l/s. Dette vil gi litt vann i elva, men for fisk og vannmoser vil dette være for lite. Det vil være betydelig redusert vannareal i store deler av året slik at faren for at rogn fryser er stor, samt gytemuligheter reduseres. Mosefloraen knyttet til elva er svært variert og mange arter er representert, enkelte av artene som ble funnet kan karakteriseres som uvanlig i området. For å opprettholde livsgrunnlag for arter i elva burde det vært sluppet 3-5 ganger mer vann enn stipulert minstevannføring.

I tilfeller der kraftstasjonen stoppes vil alt vannet gå i elva som normalt. Ved start/stopp av kraftstasjonen vil det være raske og store endringer i det hydrologiske vannsystemet. Slike raske endringer vil kunne føre til negative konsekvenser for vassdraget. En mulighet for å redusere konsekvensene er å installere en forbitappingsventil med gradvis struping, dette gjør at man kan styre endringen i vannføring og vannstand og på den måten redusere negative effekter av start/stopp av kraftstasjonen.

Tiltaksområdet er preget av frodig og artsrik vegetasjon. Området bærer preg av at jordsmonnet har rik fuktighets- og næringstilgang. Feltundersøkelser er foretatt i juni, dette kan

være litt tidlig for sentblomstrende arter men gir et greit innblikk i artstyper og sammensetninger som finnes i området. En regulering av Nyvikelva vil ha størst negativ betydning for biologisk mangfold ved utbygging av hovedalternativet (nordre alt.)

For fugl vil en kraftutbygging i Nyvikelva kunne være av negativ karakter, da særlig fossekall, dvergfalk, fjellvåk og kongeørn. Fossekall er ikke truet i Norge, men med den utbyggingshastigheten man har i vassdrag i dag kan framtiden til denne arten være uviss. Regulering av elver kan føre til dårligere tilgang til næringsøk og reduserte muligheter til hekkelokaliteter. Regulering av Nyvikelva vil trolig påvirke fossekall i negativ retning. Flere rovfugler er observert i området og blant annet kongeørn, fjellvåk og dvergfalk skal hekke i eller nær vassdraget i gode år. I gode smågnagerår hekker trolig ulike ugler i området, som haukugle, jordugle og spurveugle.

Oppføring av ny kraftlinje fører til økt kollisjonsfare for fugl.

Det er flere effekter som er sammenhengende og vil være innvirkende ved en slik utbygging. 1: man får redusert vannføring og endret fuktighetsregime i elveleiet, 2: det vil bli beslaglagt areal i forbindelse med kraftstasjon, kraftledninger og veier og 3: forstyrrelser i anleggsfase.

Konklusjon

Med de opplysninger som kommer fram i søknaden er det ikke å anbefale utbygging av Nyvikelva kraftverk. Søknadens alternativ for trase gir større skader enn ved alternativ trase. Kraftverket er ikke særlig stort og vil på det grunnlag ikke være av stor betydning i nasjonal energiproduksjonssammenheng.

Følgende organisasjoner har sluttet seg til uttalelsen:

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag v/Fylkesleder Børge Wahl

Norsk Ornitologisk Forening i Nord-Trøndelag v/Leder Stein Narve Kjelvik”

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 13.1.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

” ...

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

- Viser til nytt lovverk: naturmangfoldloven. Er ikke omtalt i søknaden.
- Legger til grunn at det legges vekt på å gjøre slike tilpasninger ved framføring av kraftlinje at den i størst mulig grad unngår for store driftsulemper for skogarealene som blir berørt.
- Peker på stort utbyggingspress over hele landet – også i Nord-Trøndelag. Økende utbyggingsinteresse også i Røyrvik de siste årene.
- Mulig forekomst av elvemusling er ikke utredet. Også vanlig ørret kan være vertsdyr for denne arten. Ber om tilleggsutredning.
- Miljørapporten gir et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag for miljøinteressene.
- Slutter seg til sammendraget i miljørapporten der det konkluderes med at ”... en realisering av utbyggingsplanene samlet sett vil gi små negative virkninger for verdier og interesser knyttet til tiltaksområdet...”

- *Metode og omfang av feltarbeidet mangler (fuglefauna).*
- *Finner grunn til å stille spørsmål ved kvaliteten av feltarbeidet med utgangspunkt i FMs egne feltundersøkelser i området.*
- *Med utgangspunkt i registreringer av fossefall i elva, bør det settes krav om høy minstevannføring om sommeren ved en utbygging.*
- *Tilrår en utbygging etter søndre alternativ. Dette for å bevare en 500 m lang elvestrekning som gyte- og oppvekstområde for ørret, og som område for fritidsfiske. Dette vil også bevare samme strekning som verdifullt landskapselement i området.*
- *Sett i forhold til jakt, fiske og friluftsliv, vil det søndre alternativet ha minst negativ virkning.*
- *Tiltaket berører ikke INON-områder pga. skogsbilveier i området.*
- *Slipp av minstevannføring vil være et klart avbøtende tiltak (positivt for landskapet, gyte- og oppvekstområder for ørret og næringsområde for fossefall). anbefaler 300 l/s i sommerhalvåret (ca. 15 % av middelvannføringen)*
- *Tilrår at det installeres en forbitappingsventil.*
- *Anbefaler at utbyggingen gjennomføres uten vegbygging. Dette for å bevare områdets urørte karakter. anbefaler transport vinterstid med snøscooter, ev. bruk av helikopter.*

Konklusjon:

FMNT kan tilrå at det gis konsesjon til søndre alternativ under følgende forutsetninger:

- *Kartlegging av elvemusling.*
- *Minstevannføring sommerhalvåret: 300 l/s*
- *Minstevannføring vinterhalvåret: 100 l/s.*
- *Montering av forbitappingsventil.*

NTEs kommentarer

- *Naturmangfoldloven erstatter tidligere lovverk som naturmangfoldloven omfatter, og vil ligge til grunn for videre arbeid.*
- *Når det gjelder endelig plassering av linje, vil grunneiere bli kontaktet for å finne gode løsninger som også tar hensyn til drifta av skogområdene.*
- *Elvemusling; se generell kommentar under tabell.*
- *Fossefall finnes utbredt over hele landet, og er ingen rødlisteart. Den er knyttet til rennende vann både for næringsøk og hekking, og det fins alternative hekkeplasser i vassdraget. Tilstedeværelse av arten bør ikke være en avgjørende faktor i forhold til fastsetting av minstevannføring.*
- *Ang. tiltakshavers prioritering av nordre alternativ; se generelle kommentarer under tabell.*
- *Ang. minstevannføring; se generelle under tabell.*
- *Det er fra tiltakshavers side ikke medtatt forbitappingsventil i søknaden. Dette er basert på de hydrologiske og ferskvannsbiologiske argumentene i kommentarboksen på side*

21 i konsesjonssøknaden, som er knyttet både til elvestrekningens verdi og vurdering av konsekvens.

- Tiltakshaver har i søknaden foreslått å etablere permanent vei i rørtraseen. Topografien på stedet tilsier at anleggsvegen og rørtraseen kan følge hverandre innenfor et byggebelte på ca. 20 m. Når et inngrep av denne størrelsen først legges mellom kraftstasjon og inntak, vil etablering av en ca. 3 m bred veg være en naturlig del av oppussings- og arronderingsarbeidet i og langs traseen. Adkomstvegen vil også være av avgjørende betydning for drift av inntakskonstruksjonen, spesielt vinterstid i denne høyden i denne delen av fylket.

Sametinget

- Området er interessant for ytterligere undersøkelser i forhold til samiske kulturminner.
- Kan ikke se at det har vært kontakt med reinbeitedistriktet – dette er en svakhet i vurderingen.
- Viser til forskrift om konsekvensvurdering fra 2005 og 2009. "Der hvor reindriftsinteresser blir berørt skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbetedistrikt vurderes". Sametinget kan ikke se at det er foretatt slike vurderinger, og ser dette som en svakhet i konsekvensvurderingen.

NTEs kommentarer

- Sametinget viser til gammel og ny forskrift om konsekvensutredning. Denne forskriften gjelder for anlegg som er større enn omsøkte tiltak. Forskriften gjelder for utbygging av alle vannkraftanlegg med en årlig produksjon over 40 GWh, evt. vannkraftanlegg med produksjon større enn 30 GWh (vurderes etter § 4). Produksjonen for Nyvikelva kraftverk er beregnet til ca. 5,1 GWh.
- I forbindelse med kartlegging av verdier knyttet til reindrifta, er reindriftras egne baser benyttet samt at reindriftsadministrasjonen er kontaktet.
- I tilknytning til prosjekteringsfasen vil tiltakshaver etablere kontakt med aktuelt reinbeitedistrikt, jfr. Distriktets og forvaltningens egne ønsker.

Røyrvik kommune

- Saken er behandlet i kommunestyresak 62/10, enstemmig vedtak.
- Går inn for hovedalternativet (nordre trase). Dette gir større effektuttak, og har ingen større virkninger enn alternativ 2 (søndre trase).
- Kommunen foretrekker, men krever ikke, at kraftoverføringen fra kraftstasjonen til eksisterende 22 kV linje etableres med jordkabel langs adkomstveien til kraftstasjonen.
- Søndre trase vil påvirke dyrka og dyrkbar jord. Dette er det ikke redegjort for i konsekvensvurderingen. Anbefaler derfor nordre alternativ ut fra driftsmessige ulemper i jordbruket og forbudet mot omdisponering av dyrka og dyrkbar mark.

NTEs kommentarer

- Det er fremdeles aktuelt å utføre nettilknytningen med jordkabel. Kabeltraseen kan delvis følge adkomstvegen fram til kraftstasjonen. Kostnad for jordkabel og linje på dette spenningsnivået er ofte nokså lik, litt avhengig av topografi og grunnforhold. Valget mellom kabel og linje tas derfor ikke før priser er hentet inn.

Statens vegvesen

- *Har ingen innvendinger til slik utbygging.*
- *Tillatelse til å legge avkjørsel fra fv. 346 kan påregnes gitt herfra så sant våre krav til geometrisk utforming og fri sikt kan tilfredsstilles.*

NTEs kommentarer

- *Søknad om avkjørsel fra fv. 346 vil bli oversendt Statens vegvesen.*

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag

- *Berørt reinbeitedistrikt er tilsendt saken direkte. Reindriftsforvaltningen har ikke mottatt noen uttalelser fra reinbeitedistriktet.*
- *I konsekvensvurderingen er tiltaksområdet mangelfullt beskrevet med tanke på årstidsbeitene. Utredningen er mangelfull ved at det ikke er tatt høyde for at området også benyttes som kalvingsland. Dette kan medføre en annen vurdering av konsekvensene for reindriften, men det vil trolig ikke være avgjørende for tiltaket.*
- *Uheldige virkninger av utbygging kan unngås, ved at reiene får delta i planleggingen av gjennomføringen av utbyggingen. Slik kan det unngås at anleggsvirksomhet forstyrrer rein når den er i området, og spesielt på våren under kalving.*
- *Tiltaket kan gjennomføres, forutsatt at reinbeitedistriktet får delta i planleggingen av gjennomføring av utbyggingen. Forutsetter også at standard på vei opp til inntaket blir som beskrevet i søknaden.*

NTEs kommentarer

- *Tiltakshaver vil holde kontakten med berørte reinbeitedistrikt i videre arbeid med prosjektet, for på denne måten å ta hensyn til reindriften bruk av området.*

Forum for natur og friluftsliv

- *Planlagt minstevannføring på 100 l/s. Dette vil gi litt vann i elva, men for fisk og vannmoser vil dette være for lite.*
- *For å opprettholde livsgrunlaget for arter i elva, burde det vært sluppet 3-5 ganger mer vann enn stipulert minstevannføring.*
- *Anbefaler å installere en forbitappingsventil.*
- *En regulering av Nyvikelva vil ha størst negativ betydning for biologisk mangfold ved utbygging av hovedalternativet (nordre alternativ).*
- *For fugl vil en kraftutbygging i Nyvikelva kunne være av negativ karakter, da særlig fossefall, dvergfall, fjellvåk og kongeørn.*
- *Oppføring av kraftlinje fører til økt kollisjonsfare for fugl.*
- *Anbefaler ikke en utbygging av Nyvikelva kraftverk. Søknadens hovedvalg for trase (søndre alternativ) gir større skader enn ved alternativ trase. Kraftverket er ikke særlig stort, og vil på det grunnlaget ikke være av stor betydning i nasjonal energiproduksjonssammenheng.*

NTEs kommentarer

- Ang. minstevannføring; vises til generelle kommentarer under tabell.
- Ang. krafplinje/kabel; se tiltakshavers kommentarer for Røyrvik kommune.

Generelle kommentarer fra tiltakshaver

Elvemusling

I "artskart" fra Artsdatatbanken, går det frem at Elvemusling ikke er registrert i Røyrvik. Nærmeste lokalisering er i tilknytning til Namsenvassdraget med flere sidevassdrag i Namsskogan og Grong. Disse forekomstene ligger imidlertid i et høydelaag som er vesentlig lavere enn tiltaksområdet (inntak + 536,5 og utløp 453,5). I Artsdatabankens faktaark om elvemusling bekreftes dette. Her beskrives utbredelse hos arten som "... et stykke innover i vassdragene og enkelte steder opp til 400 - 450 moh."

Også rapport fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag viser at kjente forekomster er knyttet til hovedvassdragene som er lakseførende (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen. Elvemusling (Margaritifera margaritifera) i Nord-Trøndelag. Rapport 3-2004). Fylkesmannen i Nord-Trøndelag presenterer i tillegg status for elvemuslingen (februar 2010), hvor Røyrvik er en av kommunene i fylket som ikke har elvemusling. Det samme gjelder for kommunen nordover som grenser til riksgrensa.

[...]

Konklusjon:

Tiltakshaver finner det unødvendig ut fra foreliggende opplysninger å gjennomføre kartlegging av elvemusling i Nyvikelva.

Rødlistearter

Det har kommet ut ny norsk rødliste (november 2010) siden miljørapporten ble skrevet og justert. I rapporten fra AMBIO blir kongeørn (*Aquila chrysaetos*) presentert som rødlistet i kategori NT (nær truet). Kongeørna er nå tatt ut av den nye rødlista.

I miljørapporten, kap 4.3.3, Hekkefugl, oppgis det at strandsnipe ble registrert i tiltaksområdet. Den er i rapporten ikke plassert under rødlistearter, ut fra at den ikke lå i rødlista fra 2006. I den nye rødlista er strandsnipe (*Actitis hypoleucos*) definert inn under kategori NT, selv om den frem til nå har blitt definert som Norges vanligste vadefugl. Det er bestandsnedgangen i Sverige som bl.a. er grunnlaget for at arten har kommet inn i den nye rødlista. Strandsnipe er derfor ikke ført opp i miljørapporten under rødlistearter.

I den nye rødlista er mosen bakkellundmose (*Brachythecium campestre*) oppført i kategorien DD (datamangel). Kategori DD benyttes i tilfeller med svært stor usikkerhet omkring artens korrekte kategori plassering, og hvor rett kategori klart inkluderer hele spekteret fra og med CR (kritisk truet) til og med LC (livskraftig).

Endringene i rødlista for enkeltarter som er nevnt i miljørapporten, vil sannsynligvis ikke få nevneverdig betydning for vurderinger og konklusjoner i miljørapporten og søknaden. Dette ut fra type inngrep og beskrivelse av de artene som omfattes av dette.

Unntaket kan likevel være for strandsnipa som er observert i elva, og det antas at arten hekker i området. Tiltaksområdet har likevel områder i nærheten som representerer alternative hekke- og leveområder for strandsnipa. Strandsnipa karakteriseres dessuten som lite kritisk til habitatvalget. Arten er i tillegg trekkfugl, og er derfor ikke i området i perioden mellom

september og april. Det antas ut fra dette at tiltaket ikke blir nevneverdig negativt for strandsnipa.

Minstevannføring

Tiltakshaver har lagt inn minstevannføring som et avbøtende tiltak, 100 l/s hele året, tilsvarende alminnelig lavvannføring. Usikkerheten knyttet til datakvaliteten på små vannføringer i vannføringskurvene for målestasjonene i området, gjør at beregnede verdier for 5-persentil sommer- og vintervannføring også blir svært usikre. Hydrologisk vurdering av dette er gjort i søknadens avsnitt 2.2 og 3.1. Størrelsen på minstevannføringen er også vurdert i forhold til konsekvenser for temaene landskap, fisk og ferskvannøkologi.

Tiltakshavers prioritering av nordre alternativ

Alternativ 1, eller nordre alternativ, er hovedalternativet for tiltakshaver. Dette er i utgangspunktet det mest samfunnsnyttige alternativet med størst produksjon og lavest utbyggingspris. Alternativ 1 er også foretrukket av grunneier. I tillegg er rørgata her kortere, mer rettlinjert og plassert lenger unna elvestrengen enn i alternativ 2. Totalt sett er alternativ 1 ut fra tiltakshavers samlede vurdering det beste og foretrukne alternativet.

Ved alternativ 1 er berørt elvestrekning 570 meter lenger enn for alternativ 2. Denne elvestrekningen er et rolig parti av elva. Verdien av denne strekningen er moderat, og primært knyttet til leve-, gyte og oppvekstområde for ørret. Konsekvensene av tiltaket er vurdert til å være små. Dette gjør at prioriteringen av hovedalternativet ikke blir styrt av verdien knyttet til elvestrekningen som utgjør forskjellen mellom de to alternativene.”

Tilleggsopplysninger

Søker ble etter sluttbefaringen 15.6.2011 bedt om å vurdere rørtrasé på nordsiden av elva for inntaksalternativet på kote 531. Søker uttaler følgende i e-post datert 29.6.2011:

” ...

Her følger en kort vurdering av et nytt trasealternativ 3. Traseen ble befart av oss etter sluttbefaringen 15.06.2011. Det vises til vedlagt plantegning. Vi har nå også vist forslåtte traseer for jordkabel.

Teknisk plan

Tilsvarende hydrologi som for søndre alternativ. Uendret minste og største slukeevne, samt minstevannføring. Inntaksdammen blir plassert på samme sted med samme HRV (+531) og brutto fall (77,5 m) som for søndre alternativ. Inntakskonstruksjonen og rørtraseen legges på nordsida av elva. Inntaket tenkes utført som for de andre alternativene, da dette vil ha store driftsmessige fordeler i denne typen elv i denne høyden. Dette medfører et større sidebasseng langs elva ved inntaksdammen med tilhørende sprengning og betongvegger. Dette unngås i langt større grad for søknadens søndre og nordre alternativ, der sidebassenget får en langt bedre terrengtilpasning. Rørgate Ø1200 mm blir ca. 810 m lang og graves ned i hele traseen. Traseen antas å få minst 8 bend, hvor flere har relativt stor avvinkling. Samme plassering av kraftstasjonen som for nordre alternativ (+453,5). Kraftstasjonen vil bli ca 1,7 MW og ha en produksjon på 4,7 GWh/år. Kostnaden er beregnet til 23,4 MNOK pr 01.01.2010 som tilsvarer 4,98 kr/kWh. I forhold til nordre alternativ går produksjonen for alternativ 3 ned med 8 % mens utbyggingskostnaden går opp med 4,5 %.

Våre kommentarer til trasealternativ 3

- *Arealknapphet ved inntakskonstruksjonen, stort sprengningsomfang som er kostnadsdrivende, gir større inngrep. 30 m skjæring langs inntaksstedet vil ha en negativ landskapsmessig virkning.*
- *Mer usikre grunnforhold i traseen enn for nordre alternativ, med mer ur/blokk og fjell.*
- *Kryssing av mindre bekkedal. Erosjonsproblematikk i forhold til kryssing med rørtrase. Bend med stor avvinkling, trykktap.*
- *Traseen må gå nærmere og mer parallelt med elva i ca. 200 m nedstrøms inntaket (traseen for nordre alternativ går bort fra elva), dette vil medføre negativ landskapsmessig virkning og gi større sjanse for å treffe på fjell (kostnadsdrivende), samt utfall av fjell til elva.*
- *Flere bend i rørtraseen, Dette er kostnadsdrivende og gir økt tap i rørledningen. Spesielt ett bend på nesten 70° er teknisk sett uheldig.*
- *Miljøvirkningene vil ikke avvike nevneverdig fra søknadens nordre alternativ, med unntak av de landskapsmessige forhold spesielt i tilknytning til inntakskonstruksjonen og første del av rørtraseen. I tillegg blir berørt elvestrekning kortere (noe også FMNT signaliserte på befaringen), uten at dette gir vesentlig utslag på konsekvensvurderingene for berørte verdier.*

Tiltakshaver er av den oppfatning at en utbygging av Nyvikelva kraftverk nordre alternativ vil være den utbyggingsløsningen som samlet sett gir best utnyttelse av vannressursen. Vi mener inngrepet ved inntaket for alternativ 3 samlet sett vil gi større negativ landskapsmessig virkning enn den økte utbyggingsstrekningen som nordre alternativ representerer.”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver for Nyvikelva kraftverk er Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS. Konesesjonen skal eies av datterselskapet NTE Energi AS. NTE eies i sin helhet av Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Om søknaden

NTE søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Nyvikelva kraftverk med tilhørende anlegg. Videre søkes det om tillatelse etter energiloven til å bygge og drifte Nyvikelva kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kabler.

Søker har forelagt to alternative inntaksplasseringer. Etter hovedalternativet vil kraftverket utnytte et fall på 83 m mellom inntak på kote 536,5 og utløp på kote 453,5. Etter sekundæralternativet vil inntaket plasseres på kote 531 og kraftverket vil da utnytte et fall på 77,5 m.

Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 1,8 MW og vil få en midlere produksjon på 5,1 GWh/år ved en utbygging etter hovedalternativet og en midlere produksjon på 4,8 GWh/år etter sekundæralternativet.

Utbyggingen av Nyvikelva kraftverk krever konsesjon etter vannressursloven § 8. Konsesjon kan bare gis hvis fordelene med tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet, jf. § 25.

Beskrivelse av området

Nyvikelva kraftverk er planlagt i Nyvikelva i Røyrvik kommune i Nord-Trøndelag fylke. Nyvikelva ligger omtrent 8 km sør for kommunesenteret Røyrvik.

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på ca. 43 km² som strekker seg nesten inn til svenskegrensen. Det er to større innsjøer i nedbørfeltet, Borvatnet (1,2 km²) og Gåsvatnet (0,9 km²). Nedbørfeltet har en høydeforskjell fra 536,5 moh. til 1150 moh. Skoggrensen i området ligger på ca. 600 moh. og feltet har en snaufjellandel på ca. 53 %.

Skog og myr dekker store arealer i området. I de øvre deler av nedbørfeltet domineres skogen av bjørk, mens det på utbyggingsstrekningen er gran som dominerer.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Utenom kommunesenteret er bosetningen i kommunen spredt. Nær tiltaksområdet ligger det tre gårdsbruk. Ved Gåsvatnet, oppstrøms kraftverket, ligger det noen hytter. Nyvikelva krysser fylkesvei 346 omtrent 1 km nedstrøms planlagt inntak. Det er to 22 kV linjer i området. Den ene går langs fylkesveien, mens den andre går omtrent 700 m lenger øst.

Nyvikelva munner ut i Limingen nedstrøms planlagt kraftstasjon. Limingen drenerer naturlig til Sverige, men er overført til Tunnsjøen gjennom Tunnsjø kraftverk.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er etter hovedalternativet planlagt anlagt på kote 536,5. Inntaksdammen vil få en høyde på 1 m og en lengde på 20 m. Inntaksdammen vil ha et fast overløp på 536,5 moh. og vannstanden skal holdes på dette nivået. Ingen områder utenfor dagens elveløp vil bli neddemt.

Ved en utbygging etter sekundæralternativet vil inntaket bli lagt på kote 531. Inntaksdammen vil da få høyde på 1 m og lengde på 10 m.

Rørgate

Rørgaten vil i sin helhet være nedgravd. Røret vil være av type GRP og vil ha en diameter på 1200 mm. Etter hovedalternativet vil rørtraseen gå på nordsiden av Nyvikelva og få en lengde på 810 m. Etter sekundæralternativet vil rørtraseen gå på sørsiden av elva og få en lengde på 820 m. Det vil være behov for sprengning i deler av traseen, spesielt ved en utbygging etter sekundæralternativet. Det vil også være nødvendig med noe hogst.

Søker ble etter sluttbefaringen 15.6.2011 bedt om å vurdere rørtrasé på nordsiden av elva for inntaksalternativet på kote 531. Rørgaten vil da få en lengde på 810 m.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen vil få en francisturbin med maksimal effekt på 1,8 MW. Turbinen vil ha maksimal slukeevne på 2,7 m³/s og minste slukeevne på 0,8 m³/s. Generatoren får en ytelse på 2,0 MVA og en spenning på 0,69. Transformatoren vil ha en ytelse på 2,0 MVA med omsetning på 0,69 kV/22 kV. Arealbehovet ved kraftstasjonen vil være om lag 1,5 da.

Kraftstasjonen er etter hovedalternativet planlagt plassert på nordsiden av Nyvikelva på kote 453,5. Ved en utbygging etter sekundæralternativet vil kraftstasjonen bli plassert på sørsiden av elva på samme kotehøyde som for hovedalternativet.

Elektriske anlegg

Fra kraftstasjonen og frem til eksisterende 22 kV nett vil det bli lagt jordkabel. Ved en utbygging etter hovedalternativet vil jordkabelen få en lengde på 690 m, mens for sekundæralternativet vil jordkabelen få en lengde på 433 m.

NTE Nett AS er områdekonsesjonær og vil stå for bygging og drift av det elektriske anlegget.

Veier

Det vil bli bygget adkomstvei fra fylkesveien frem til kraftstasjon. Lengden på denne vil bli omtrent 410 m. Anleggsveien i forbindelse med legging av rørgate og etablering av inntak vil beholdes som adkomstvei etter anleggsperioden. Standarden på veien vil være av en slik art at den kun vil være fremkommelig for kjøretøyer som traktor og ATV/snøscooter. Veien vil bli ca. 800 m lang og ha en bredde på inntil 3 m.

Massetak og deponi

Det kan være aktuelt å tilkjøre masser fra lokale massetak i forbindelse med legging av rør. Masser fra graving og sprenging vil benyttes som fyllmasser til rørtrasé og kraftstasjon og i forbindelse med veibygging.

Hydrologi

Nyvikelva kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 40,4 km². Feltet har dominerende vårflom. Lavvannføringer forekommer vanligvis om vinteren. Feltet har en snaufjellandel på 53 %, myrandel på 8 % og en effektiv sjøprosent på 4. Høydeforskjellen i feltet er fra 536,5/531 moh. til 1120 moh.

Det eksisterer ingen måling av vannføringen i Nyvikelva og vannføringen er derfor estimert ut fra NVEs avrenningskart i perioden 1961-1990 og sammenligninger med målestasjoner i området. Middelvannføringen er beregnet til 1,79 m³/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,1 m³/s. 5-persentil for sommervannføring er 0,346 m³/s og 5-persentil for vintervannføring er 0,178 m³/s.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Nyvikelva kraftverk til ca. 5,1 GWh/år fordelt på 1,8 GWh vinterproduksjon og 3,3 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 22,4 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,39 kr/kWh.

Ved en utbygging etter sekundæralternativet med rørgate og kraftstasjon på sørsiden av elva vil gjennomsnittlig kraftproduksjon bli ca. 4,8 GWh/år. Byggekostnadene vil da være 21,8 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,54 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Samlet arealbruk er beregnet til ca. 27 daa fordelt på inntak (0,3 daa), adkomstvei (2,1 daa), rørgate (16,2 daa), kraftstasjon (1,5 daa) og nettilknytning (7,2 daa).

Det har blitt inngått nødvendige avtaler med grunn- og fallrettighetshaverne.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Utbyggingsområdet er i kommuneplanen regulert som "landbruks-, natur- og friluftsområde" (LNF-område). Det må derfor tas kontakt med kommunen for å avklare arealbruken i forhold til kommuneplanens arealdel ved en ev. konsesjon.

Samlet plan (SP)

Nyvikelva kraftverk omfattes ikke av Samlet plan (SP) da installert effekt er under 10 MW. Prosjektet er heller ikke i konflikt med andre SP-prosjekter.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke med i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil ikke redusere INON.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget inngår ikke blant de nasjonale laksevassdragene.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 15.6.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen og Fylkesmannen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Røyrvik kommune er positiv til en utbygging av Nyvikelva kraftverk. Kommunen mener at hovedalternativet bør velges pga. høyere produksjon og etter deres syn ingen større negative konsekvenser.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag kan akseptere en utbygging etter sekundæralternativet med rørgate og kraftstasjon på sørsiden av elva. Det forutsettes at det monteres omløpsventil i kraftverket og at det slippes 300 l/s i sommerhalvåret. Fylkesmannen (FM) mener videre at det må foretas tilleggsundersøkelse for å avklare om det er elvemusling i vassdraget.

Sametinget uttaler at områder er aktuelt for ytterligere befaringer fra det samiske kulturminnevernet. Sametinget mener at det har vært mangelfull kontakt mellom søker og reinbeitedistriktet.

Statens vegvesen uttaler at de ikke har noen innvendinger mot en utbygging. Tillatelse til ny avkjørsel fra fylkesvei 346 kan påregnes dersom Statens vegvesens krav til utforming og fri sikt tilfredsstilles.

Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag mener at tiltaket kan gjennomføres, gitt at reinbeitedistriktet får delta i planleggingen av gjennomføringen.

FNF-Nordland m.fl. uttaler i brev datert 26.9.2010 at det ikke bør gis konsesjon til en utbygging av hensyn til biologisk mangfold. De mener at en utbygging etter sekundæralternativet vil ha minst negative konsekvenser dersom det blir gitt konsesjon.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 5,1 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket vil bidra til å styrke næringsgrunnet for tiltakshavere og kan bidra til å opprettholde lokal verdiskaping.

Ulemper

- Tiltaket kan medføre negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet i og langs elva.
- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Nyvikelva mellom inntak og kraftstasjon. Dette vil virke inn på det helhetlige landskapsbildet som elva bidrar til.

NVEs vurdering

Det er søkt om konsesjon for bygging av Nyvikelva kraftverk i Nyvikelva i Røyrvik kommune. Kraftverket vil ha inntak på kote 536,5/531 og kraftstasjon på kote 120.

Røyrvik kommune er positive til en utbygging. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag mener at det kan gis konsesjon under visse forutsetninger. FNF-Nordland m.fl. mener at det ikke bør gis konsesjon. Argumentene mot en utbygging er hovedsakelig knyttet til negative konsekvenser for biologisk mangfold, landskap og friluftsliv.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Det er søkt om to alternative utbyggingsløsninger. Det nordre utbyggingsalternativet vil fraføre vann på en 1440 m lang elvestrekning, mens det søndre alternativet vil fraføre vann på en 870 m lang elvestrekning. Ut over dette vil de to utbyggingsalternativene medføre tilnærmet de samme hydrologiske virkningene.

Nyvikelva kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 40,4 km². Middelvannføringen er beregnet til 1,79 m³/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,1 m³/s. 5-persentilverdiene for sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 0,346 m³/s og 0,178 m³/s.

Elvestrekningen mellom inntak og kraftstasjon vil få sterkt redusert vannføring. Kraftstasjonen er planlagt med maksimal slukeevne på 2,7 m³/s som tilsvarer 151 % av middelvannføringen og laveste slukeevne på 0,8 m³/s som tilsvarer 45 % av middelvannføringen. Søker har foreslått en

minstevannføring på 0,1 m³/s hele året. I et år med middels vannføring vil det være 77 dager med tilløp større enn maksimal slukeevne og 215 dager med tilrenning lavere enn minste slukeevne. De lange periodene med tilløp lavere enn minste slukeevne strekker seg vanligvis fra november - desember til april. Vassdraget har dominerende vårflom i perioden mai - juli, samt enkelte flommer ved store nedbørmengder sommer og høst.

Bidraget fra restfeltet på 0,4 km² er minimalt. Ved kraftstasjonen bidrar restfeltet med en middelvannføring på 10 l/s.

Biologisk mangfold

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Jf. lovens § 1 er formålet at *"naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, slik at den gir grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur"*. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet krav til kunnskapsgrunnlag, føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Nyvikelva kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5, samt §§ 8-12, jf. lovens § 7 om prinsipper for offentlig beslutningstaking.

Forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer § 4

Jf. naturmangfoldloven § 4 er målet for naturtyper at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det arts mangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype.

§ 52 i naturmangfoldloven kapittel VI, åpner for at det kan fastsettes forskrift som gir naturtyper status som utvalgt for å fremme målet i lovens § 4. NVE vurderer videre at truede og/eller sårbare vegetasjonstyper eller områder som er kartlagt som utvalgte naturtyper med verdi viktig (B) eller svært viktig (A) bør vektlegges sterkere enn trivielle vegetasjonstyper og naturtyper. Ingen registrerte naturtyper i influensområdet er blant naturtypene som til nå er fastsatte som utvalgte naturtyper. Det er heller ikke registrert verdifulle vegetasjonstyper eller naturtyper. En utbygging av Nyvikelva kraftverk vil derfor etter vår vurdering ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer.

Forvaltningsmål for arter § 5

Jf. naturmangfoldloven § 5 er målet at arter og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og slik at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og øvrige økologiske betingelser.

Naturmangfoldloven § 23 åpner for at det kan fastsettes forskrifter med arter som skal prioriteres for å fremme målet i lovens § 5. NVE vurderer videre at truede og eller/sårbare arter bør vektlegges sterkere enn trivielle arter med livskraftige bestander. Ingen av de registrerte artene i influensområdet er blant artene som til nå er fastsatt som prioriterte arter. Det er heller ikke registrert trua eller sårbare arter som antas å bli vesentlig berørt av en utbygging. En utbygging av Nyvikelva kraftverk vil derfor etter vår vurdering ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for arter.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Biologisk mangfold i influensområdet er kartlagt i en egen rapport som er utarbeidet for NTE. Søknaden har blitt sendt på alminnelig høring til lokale myndigheter og interesseorganisasjoner. NVE har også vært på befarings i området med representanter for søker, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Røyrvik kommune. Fylkesmannen mener at det må gjennomføres søk etter elvemusling, som har status som sårbar i Rødlista, i vassdraget. Fylkesmannen har ikke gitt en begrunnelse for hvorfor de anser elva til å ha potensial for funn av elvemusling. I følge Artsdatabankens faktaark for elvemusling forekommer arten i hele Norge i et belte langs kysten, men også et stykke innover vassdragene og enkelte steder opp til 400-450 moh. Det er ikke registrert elvemusling i Røyrvik kommune og utbyggingsstrekningen for Nyvikelva kraftverk strekker seg fra kote 453,5 til 536,5/531. I tillegg er elva preget av fallstrekninger med glatt fjell og grovt substrat, og selv om det er noen partier med grus/sandbunn som kan være aktuelle lokaliteter for elvemusling, mener NVE at potensielle leveområder er marginale. NVE mener på bakgrunn av dette at det ikke er hensiktsmessig å pålegge søk etter elvemusling i vassdraget. Etter NVEs syn er kunnskapsgrunnlaget i forhold til elvemusling og annet biologisk mangfold tilstrekkelig opplyst, jf. naturmangfoldloven § 8.

Føre-var-prinsippet § 9

Bestemmelsen skal ses i sammenheng med vurderingen av kunnskapsgrunnlaget, som er omtalt ovenfor. For at bestemmelsen skal komme til anvendelse er det en forutsetning at det foreligger en reell risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, men det er ikke et krav om sannsynlighetsovervekt for at en skade vil inntre. NVE kan ikke se at nevnte forutsetning ligger til grunn i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. også formuleringen i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede fremtidige inngrep. Våre vurderinger i forhold til dette for Nyvikelva kraftverk er beskrevet nedenfor under temaet "Samlet belastning".

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Jf. naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket forårsaker, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Ved en ev. konsesjon for Nyvikelva kraftverk vil det bli gitt et sett vilkår som ivaretar dette prinsippet.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bestemmelsen gjelder valg av driftsmetoder, teknikk eller lokalisering "for å unngå eller begrense skader" på naturmangfoldet. I konsesjonsvurderingen ser NVE på mulige tiltak for å unngå eller begrense negative konsekvenser for naturmangfold. For Nyvikelva kraftverk vurderer NVE blant annet forskjellige utbyggingsløsninger med alternative rørtraseer, inntaks- og kraftstasjonsplasseringer, samt forskjellige minstevannføringslipp.

Vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser § 14

Hensynet til formålet i naturmangfoldloven er et tilleggshensyn i skjønnsutøvelsen. Hvis det er kryssende hensyn og verdier, vil dette ha betydning for hvor langt man i den aktuelle saken vil gå for å ivareta de verdiene som ligger i naturmangfoldloven. Dette kommer frem både i Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) "Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)" og i naturmangfoldloven § 14 om "vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser". Et positivt vedtak fattes kun der hvor fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket vurderes å være større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser, jf. vannressursloven § 25. Tiltakets virkning for naturmangfold er et sentralt tema i denne vurderingen.

Fisk

Fiskebestanden i Nyvikelva består av stasjonær ørret, samt røye som kommer fra de overliggende vannene. Nedstrøms planlagt kraftstasjon er det et vandringshinder som hindrer fisk fra Limingen å vandre opp på utbyggingsstrekningen.

Ambio mener Nyvikelva har lokalt viktig verdi for ørret. Det nordre alternativet vil berøre større og viktige arealer for fisk i elva, og Ambio mener dette alternativet vil gi middels negativ konsekvens for fisk. Det sekundære utbyggingsalternativet vil i mindre grad berøre funksjonsområder for fisk, og Ambio vurderer at dette alternativet vil gi lite/middels negativ konsekvens for fisk.

FM uttaler at utbyggingsstrekningene ikke utmerker seg med spesiell høy tetthet av fisk, men at de inngår som faste gyte- og oppvekstområder for ørret. FM anbefaler en utbygging etter sekundæralternativet siden dette vil bevare en ca. 500 m elvestrekning som gyte- og oppvekstområde for ørret.

Kraftverket er ikke planlagt bygd med omløpsventil. Driftstans kan føre til rask vannføringsreduksjon/tørrelgging av elvestrekningen nedstrøms kraftverket og negative effekter på fisk og andre ferskvannsorganismer. FM og FNF-Nord-Trøndelag m.fl. anbefaler derfor at det installeres omløpsventil i kraftverket. NTE mener at kostnadene ved etablering og drifting av en omløpsventil er høyere enn fordelene.

Elva har etter NVEs syn noe verdi for fisk og fiske. 100 l/s er etter vårt syn et svært begrenset minstevannføringsslipp i en periode hvor 5-persentilenverdien om sommeren ligger på 346 l/s. Det kan derfor av hensyn til fisk være aktuelt å pålegge slipp av høyere minstevannføring enn foreslått av søker om sommeren.

NVE er enig med Ambio og FM om at en utbygging etter hovedalternativet vil gi noe høyere negative konsekvenser for fisk som følge av at en om lag 500 m lengre elvestrekning berøres. Konsekvensene for fisk ved en utbygging etter hovedalternativet vil etter vår oppfatning likevel være begrensede og kan avbøtes noe med slipp av tilstrekkelig minstevannføring og ev. etablering av terskler.

Bidrag fra restfelt er svært beskjedent og vil ikke bidra nevneverdig til å unngå stranding av fisk og rogn nedstrøms kraftstasjonen. Slipp av minstevannføring vil bidra noe til å unngå stranding av fisk og rogn nedstrøms kraftstasjonen ved utilsiktet utfall i kraftstasjonen. Etter NVEs vurdering er ikke fiskeverdiene og konsekvensene for fisk i vassdraget av en slik art at det må pålegges omløpsventil i kraftstasjonen ved en konsesjon.

Fugl

Av vassdragstilknyttede fuglearter er det registrert fossefall og strandsnipe på utbyggingsstrekningen. Rovfuglene kongeørn, fjellvåk og dvergfalk hekker regelmessig i regionen.

Ambio mener at en utbygging vil ha begrensede negative virkninger for fugl, selv om det er noen forskjeller mellom de to utbyggingsalternativene. Ambio vurderer konsekvensene for fugl for sekunderalternativet til lite/middels negativt, mens hovedalternativet er vurdert til middels negativ konsekvens for fugl. Ambio begrunner dette med at inntaksdammen etter hovedalternativet vil ligge i et område som kan ha lokal betydning for vadere og ender, samt at utbyggingen vil berøre en lengre elvestrekning.

Strandsnipe har i Rødlista status som nær truet (NT). Grunnen til at strandsnipe har fått status som nær truet er en bestandsnedgang i Sverige i størrelsesorden 15-30 % siste 15 år. I Norge har hekkefugltaksering vist en årlig nedgang på 4 % i perioden 1995-2008, men dette ser ut til å være et resultat av høy bestand første telleår. Strandsnipe er nært knyttet til vann, men en redusert vannføring på en begrenset strekning vil etter vårt syn ha små konsekvenser for arten.

En utbygging som omsøkt vil etter NVEs vurdering forringe livsmiljøet for fossekallen. Mindre vannføring i elva i hekkesesongen vil gi mindre fossesprøyt og lavere lydnivå fra fosser og stryk slik at hekkeplasser kan bli avslørt når ungene tigger etter mat. I Nyvikelva vil det ofte være betydelig flomoverløp under hekketiden. Etablering av predatorsikre hekkedammer på egnede steder kan likevel være et godt avbøtende tiltak. Dette er pålegg som FM kan gi gjennom standardvilkår for naturforvaltning. Næringsgrunnlaget vil reduseres ved en utbygging, men dersom det pålegges tilstrekkelig minstevannføring hele året vil noe av næringsgrunnlaget ivaretas også etter en utbygging.

Etter NVEs syn kan den reduserte vannføringen medføre noe negative konsekvenser for strandsnipe som følge av redusert næringstilgang. Dersom det pålegges tilstrekkelig minstevannføring vil noe av næringsgrunnlaget knyttet til elva ivaretas også etter en utbygging.

NVE er enig i vurderingene om at en utbygging etter hovedalternativet kan medføre noe høyere negativ konsekvens for fugl enn sekunderalternativet. Konsekvensene for fugl vil likevel etter vår oppfatning være begrensede og kan avbøtes noe med slipp av tilstrekkelig minstevannføring og ev. etablering av terskler.

Flora og fauna

Det er ikke registrert noen verdifulle naturtyper i influensområdet og det er ikke registrert arter på Rødlista som antas å bli vesentlig berørt av en utbygging.

Etter Ambios vurdering vil Nyvikelva kraftverk ha ubetydelig/liten negativ konsekvens for biologisk mangfold. De mener videre at det ikke er nødvendig med avbøtende tiltak utover det som fremkommer i søknaden. FM er enig i Ambio sin vurdering at en utbygging samlet vil gi små negative konsekvenser for biologiske verdier.

FNF-Nord-Trøndelag m.fl. uttaler at mosefloraen knyttet til elva er variert og at enkelte av artene som er funnet kan karakteriseres som uvanlige i området. FNF-Nord-Trøndelag m.fl. mener at det må slippes 3-5 ganger høyere minstevannføring enn foreslått av søker av hensyn til biologisk mangfold.

Fraføring av vann vil medføre negative konsekvenser for vanntilknyttede arter på utbyggingsstrekningen. 100 l/s er etter vårt syn et svært begrenset minstevannføringslipp i en periode hvor 5-persentilen ligger på 346 l/s. Det kan derfor av hensyn til vanntilknyttede arter være aktuelt å pålegge slipp av høyere minstevannføring enn foreslått av søker om sommeren.

Reindrift

Nyvikelva kraftverk vil berøre reindriftsarealer som inngår i Indre Namdalen beiteområde.

Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag uttaler at rein kan benytte området hele området, fra de flytter fra vinterbeite i april/mai til de flytter tilbake til vinterbeite før jul. Området er i arealbrukskart avmerket som vårbeite/kalvingsland og Reindriftsforvaltningen påpeker at reinen er ekstra sårbar for forstyrrelser under kalving. Etter Reindriftsforvaltningens vurdering kan en utbygging gjennomføres dersom reinbeitedistriktet får delta i planleggingen og standarden på adkomstvei frem til kraftverksinntak blir som beskrevet i søknad.

NVE mener at reindriftsinteressene kan ivaretas ved dialog mellom søker og reinbeitedistriktet og gjennom detaljplangodkjenning ved en ev. konsesjon.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Tiltaksområdet ligger i landskapsregion 28 "Skogs og innlandsbygdene i Nord-Trøndelag" i "Nasjonalt referansesystem for landskap" (NIJOS-rapport 10/2005). Regionen preges av langstrakte daler som er skogdekte opp til ca. 500 moh. Ambio vurderer tiltaksområdet til kun å ha lokal landskapsverdi og mener en utbygging vil gi ubetydelig/liten negativ konsekvens for landskap.

Området inngår i et større elgvald og det jaktes også på hønefugl i området. Tiltaksområdet benyttes ellers i liten grad til friluftsliv, og Ambio vurderer en utbygging til å gi små negative konsekvenser for friluftsliv.

Det er to eksisterende skogsveier i området som går fra fylkesveien opp mot Gåsvatnet. En realisering av Nyvikelva kraftverk vil derfor ikke medføre reduksjon i INON. Ved Gåsvatnet ligger det også et fåtalls hytter.

FM anbefaler at en ev. utbygging gjennomføres uten vegbygging av hensyn til området urørte preg. FM anbefaler videre at det slippes minstevannføring på 300 l/s om sommeren for å bevare Nyvikelva som landskapselement.

Etter NVEs vurdering vil Nyvikelva kraftverk medføre noe negative konsekvenser for landskap og friluftsliv, spesielt som følge av rørrasé og adkomstvei til inntaket. Rørrasé og adkomstvei etter søknadens sekundæralternativ vil medføre de største landskapsinngrepene som følge av mer krevende terreng. Av hensyn til landskap og friluftsliv, samt reindrift, kan det være aktuelt å pålegge vegløs adkomst til inntaket eller ev. tilbakeføring av vei til kjørestærkt terreng etter en ev. utbygging.

Den omsøkte utbyggingen vil medføre kraftig redusert vannføring i Nyvikelva mellom inntak og kraftstasjon. NVE mener at det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året for at elva ikke skal fremstå som tørrlagt og slik at noe av dens verdi som landskapselement bevares etter en ev. utbygging.

Samlet belastning

De samlede belastningene utgjør her konsekvensene av flere vannkraftanlegg og andre inngrep innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om det enkelte utbyggingsprosjekt kan ha relativt begrensede negative virkninger for miljø og andre brukerinteresser, kan de samlede effektene av mange slike prosjekter få store konsekvenser.

FM påpeker at det har vært økende interesse for småkraftverkprosjekt i Røyrvik kommune de senere år, og at Indre Namdalen og Namsenvassdraget har et større antall større utbygginger. FM mener at de store utbyggingene sammen med ny utbygging av små kraftverk i Røyrvik og nabokommuner samlet

medfører en høy utbyggingsgrad, og stor samlet belastning for økosystemer og naturverdier knyttet til Namsenvassdraget.

Gjennom konsesjonsbehandlingen må NVE vurdere den samlede belastningen av vannkraftutbygging i et geografisk avgrenset område. Dette kommer klart frem i forarbeidene til vannressursloven i Ot.Prp. nr. 39 (1998-1999), side 105 og OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (juni 2007), samt i naturmangfoldloven § 10 "Økosystemtilnærming og samlet belastning".

NVEs konsesjonsbehandling av små vannkraftverk skal følge OEDs "Retningslinjer for små vannkraftverk". Det uttales i retningslinjene, som nevnt under temaet "landskap, friluftsliv og brukerinteresser", at "*inngrep som kan gi uheldige sumvirkninger og som kan påvirke totalopplevelsen av fjordlandskapet (landskapsrommet) negativt bør i hovedsak unngås*".

Namsvatn, Vekteren, Limingen og Tunnsjø er regulert. Det er flere større kraftverk i regionen. Røykvikfoss utnytter fallet mellom Vekteren og Limingen, Tunnsjø kraftverk utnytter fallet mellom Limingen og Tunnsjø og Tunnsjødal utnytter fallet mellom Tunnsjø og Namsen. Det er også enkelte små kraftverkprosjekter i regionen. Litleelva minikraftverk ved Huddingsvatnet om lag 10 km nordøst for Nyvikelva kraftverk er under bygging. Videre er Gjersvika minikraftverk på nordvestsiden av Limingen gitt konsesjon.

Den samlede belastningen må tas hensyn til i konsesjonsspørsmålet for Nyvikelva kraftverk, spesielt i forhold til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og reindrift. Antallet vassdragsreguleringer i området og virkningene av disse er etter NVEs syn likevel ikke av en slik art at konsekvensene av en utbygging av Nyvikelva kraftverk vil medføre uakseptable konsekvenser for landskap, miljø eller andre interesser i regionen.

Konsekvenser av kraftlinjer

I søknaden er nettilknytningen planlagt som 500 m 22 kV luftlinje til eksisterende nett. Flere av høringspartene har uttalt at nettilknytningen bør legges som jordkabel, bl.a. av hensyn til fugl. Søker åpner i sin kommentar til høringsuttalelsene at det vil være aktuelt å legge nettilknytningen som jordkabel. Jordkabelen vil da i store deler av traseen legges langs vei.

Luftlinjer medfører kollisjons- og elektrokusjonsfare for fugl. Videre kan luftlinjer gi større negative landskapskonsekvenser enn jordkabel. Av hensyn til miljø vil det etter NVEs syn være hensiktsmessig å legge nettilknytningen som jordkabel, men løsning vil bli avklart gjennom en nettilknytning som bygges innenfor netteiers områdekonsesjon.

Oppsummering

NTE Energi AS er søker og vil med en utbygging etter foreliggende planer etablere et småkraftverk med en årlig produksjon på 5,1 GWh fornybar energi. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energi, så utgjør produksjonen fra småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang på fornybar energi de senere år. I 2010 klarerte NVE om lag 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller at de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. I den politiske satsingen på småkraftverk og fornybar energi vil de prosjektene som har fått konsesjon være et bidrag.

Røyrvik kommune er positive til en utbygging. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag mener at det kan gis konsesjon under visse forutsetninger. FNF-Nordland m.fl. mener at det ikke bør gis konsesjon. Argumentene mot en utbygging er hovedsakelig knyttet til negative konsekvenser for biologisk mangfold, landskap og reindrift.

Utbyggingsalternativene skiller seg lite, men søknadens hovedalternativ kan gi noe større negative konsekvenser for biologisk mangfold, spesielt i forhold til fisk. Samtidig vil det søndre alternativet medføre lavere produksjon av fornybar energi, noen ulemper for jordbruk og rørtraseen vil gi større landskapsinngrep.

NVE legger vekt på at tiltaket vil gi noe økt produksjon av fornybar energi og bidra til lokal næringsutvikling og verdiskaping. Utbyggingen vil gi inntekter til selskapet, grunneierne og kommunen, samt oppdrag til lokale bedrifter. NVE vurderer samlet sett at en utbygging av Nyvikelva kraftverk med nærmere fastsatte avbøtende tiltak, herunder slipp av minstevannføring, vil ha begrenset virkning for biologisk mangfold, landskap, reindrift og øvrige allmenne interesser.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir NTE Energi AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Nyvikelva kraftverk etter hovedalternativet med inntak på kote 536,5. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

NTE AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom NTE Energi AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs vurdering av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	1,79
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,1
5-persentil sommer	m ³ /s	0,346
5-persentil vinter	m ³ /s	0,178
Største slukeevne	m ³ /s	2,7
Minste slukeevne	m ³ /s	0,8

Middelvannføringen er beregnet til 1,79 m³/s. Det er søkt om en maksimal slukeevne for kraftverket på 2,7 m³/s som utgjør 151 % av middelvannføringen. Søker foreslår slipp av minstevannføring på 0,1 m³/s hele året. Årsproduksjonen er beregnet til 5,1 GWh.

Flere høringsparter uttaler at det må slippes høyere minstevannføring enn foreslått av søker.

For å begrense negative konsekvenser av tiltaket for fisk, fossefall, vegetasjon og andre organismer knyttet til elva vurderer NVE at det må slippes minstevannføring i elva hele året. Videre vurderer NVE at det er nødvendig med høyere minstevannføring om sommeren under vekstsesongen, av hensyn til biologisk mangfold og for å sikre en viss dynamikk i elva.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 0,3 m³/s i tiden 1. mai til 30. september. Resten av året skal det slippes en minstevannføring på 0,1 m³/s. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på 0,5 GWh/år. Samlet produksjon vil da bli på ca. 4,6 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Det skal etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Dataene skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold, landskap og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	536,5
Kraftstasjon (kote)	453,5

Største slukeevne	2,7 m ³ /s
Minste slukeevne	0,8 m ³ /s
Vannvei	Nedgravd
Vei	Permanent vei til kraftstasjonen. Midlertidig adkomstvei frem til inntak som skal tilbakeføres til kjøresterkt terreng fremkommelig for kjøretøyer som traktor og ATV/snøscooter etter utbygging.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Detaljer i prosjektet, som utforming av inntaket, støydempning og miljøtilpasning av kraftstasjonen med mer, ligger under denne post.

Endelig plassering og utforming av inntaksdammen må komme fram i detaljplanene. Inntaket vil anlegges i et område som bærer preg av å være urørt. Det er i vedtaket lagt til grunn at utbygger legger stor vekt på at inntak og inntaksterskel får en god landskapsmessig tilpasning og blir minst mulig synlig. Vannstanden ved inntaket skal ikke heves over naturlig vannstand.

Utbygger må legge stor vekt på at rørgatetraseen blir så lite synlig som mulig etter at anlegget er ferdig. Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn.

Eventuelle terrengskader som følge av transport skal utbedres så raskt som mulig. Ved godkjenning av detaljplanene vil NVE legge vekt på at de tekniske inngrepene skal få en god utforming.

Reindriften skal involveres under utarbeidelse av detaljplanene og konsulteres jevnlig under byggearbeidene slik at deres ønsker og behov blir tilfredsstilt i så stor grad som mulig.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge andre avbøtende tiltak enn ev. oppsetting av hekkkasser eller etablering av terskler. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra Sametinget kommer inn under dette vilkåret.

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med Sametinget og fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Utbyggingen må skje på en skånsom måte slik at det blir minst mulig tilslamming i vassdraget og naturen for øvrig. Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til vegloven

NVE minner om at det må søkes til Statens vegvesen om avkjørselstillatelse fra fylkesvei 346 før utbygging.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.